

UDC 337.36:33]:005.336.2

DOI <https://doi.org/10.31470/2415-3729-2023-18-192-209>

Structural Components of Professional Competence of Future Economists Studying at Professional Economic Colleges

Pavlo Tkachenko

Post graduate student of the Department of Mechanical Engineering and Transport, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University named after,

✉ 2, Maksyma Kryvonosa Str., Ternopil, Ukraine, 46027

E-mail: tkachencopavlo@gmail.com

ORCID ID <https://orcid.org/0009-0006-7414-413X>

Структурні компоненти професійної компетентності майбутніх економістів, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах

Павло Олександрович Ткаченко

аспірант кафедри машинознавства та транспорту, Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка,

✉ вул. Максима Кривоноса, 2, м. Тернопіль, Україна, 46027

Abstract

The article deals with the problem of forming the professional competence of future specialists in economic specialties who receive education in professional economic colleges. The relevance of the current study lies in the fact that

the dynamics of the traditional methodological approach in the educational process, given the global world trends, determines the priority of focusing on the competence approach and requires a detailed development of the content of the concept of competence of future specialists in economic specialties. **The aim of the article** is to determine the structure of future economists' professional competence and the peculiarities of its formation in the educational space of professional economic colleges. The study used general **research methods**, such as generalization, comparison, systematization and abstraction, analysis, synthesis, and specification. **Results.** The structure of professional competence of future specialists in economic specialties, which combines professional and personal components, is substantiated. The vectors of improving the educational process aimed at forming information and digital, communication and intercultural competence in future specialists in economic specialties as an important component of their overall professionalism are allocated. The article establishes that the need to actualize the phenomenon of professional competence is due to the specific requirements for the professional qualities of an economist, characterized by the specific content and specific focus of professional activity. **Conclusions.** In the course of the study, it has been found that one of the promising areas of the educational process is the formation of future specialist's personal qualities, including his/her digital literacy, logical thinking and international communication skills. It has been found that further research need determining and substantiating the psychological and pedagogical conditions for implementing the model of forming the economic specialties students' professional competence in vocational education of higher education institutions. In addition, the basic principles of implementation and development of the educational process interdisciplinary integration are characterized. The development of an algorithm for the formation of foreign language professional communicative competence in future

specialists of the field is seen as a promising direction of future research on the outlined topic.

Keywords: professional training, students, professional competence, digitalization, educational process, integration processes.

References

1. Dzwigol, H., Dzwigol-Barosz, M., Miśkiewicz, R., & Kwilinski, A. (2020). Manager competency assessment model in the conditions of industry 4.0. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 7(4). DOI:10.9770/jesi.2020.7.4(5).
2. Sinambela, E. A., Mardikaningsih, R., Arifin, S., & Ayu, H. D. (2020). Development of Self Competence and Supervision to Achieve Professionalism. *Journal of Islamic Economics Perspectives*, 1(2). DOI: <https://doi.org/10.35719/jiep.v1i2.13>.
3. Reis, D.A., Fleury, A.L., & Carvalho, M.M. (2021). Consolidating core entrepreneurial competences: toward a meta-competence framework. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 27(1). DOI: <https://doi.org/10.1108/IJEBR-02-2020-0079>.
4. Bratianu, C., Hadad, S., & Bejinaru, R. (2020). Paradigm Shift in Business Education: A Competence-Based Approach. *Sustainability*, 12(4). DOI: <https://doi.org/10.3390/su12041348>.
5. Eizaguirre, A., García-Feijoo, M., & Laka, J. (2019). Defining Sustainability Core Competencies in Business and Management Studies Based on Multinational Stakeholders' Perceptions. *Sustainability*, 11(8). DOI: <https://doi.org/10.3390/su11082303>.
6. Cebrián, G., Junyent, M., & Mulà, I. (2020). Competencies in Education for Sustainable Development: Emerging Teaching and Research Developments. *Sustainability*, 12(2). DOI: <https://doi.org/10.3390/su12020579>.
7. Baird, A.M., & Parayitam, S. (2019). Employers' ratings of importance of skills and competencies college graduates need to

get hired: Evidence from the New England region of USA. *Education + Training*, 61(5). DOI: <https://doi.org/10.1108/ET-12-2018-0250>.

8. Gorski, A., Ranf, E. Badea, D., Halmaghi, E., & Gorski, H. (2023). Education for Sustainability – Some Bibliometric Insights. *Sustainability*, 15(20). DOI: <https://doi.org/10.3390/su152014916>.

9. 9. Nikolova, M., & Cnossen, F. (2020). What makes work meaningful and why economists should care about it. *Labour Economics*, 65. <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2020.101847>.

10. Hernandez-de-Menendez, M., Morales-Menendez, R., & Escobar, C.A. (2020). Competencies for Industry 4.0. *Int J Interact Des Manuf.*, 14. 1511–1524. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12008-020-00716-2>.

11. Abad-Segura, E., & González-Zamar, M. (2021). Sustainable economic development in higher education institutions: A global analysis within the SDGs framework. *Journal of Cleaner Production*, 294. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.126133>.

12. Skakovska S., & Kotyk, O. (2020). Features of the Professional Competence Formation of Future Financiers in the University. *Economic sciences*, 4(9). DOI: <https://doi.org/10.31713/ve4202031>

13. Dembitskaya, S., Kobylansky, A., & Pugach, S. (2021). Formation of professional competence of future specialists of economic specialties in ZVO. *Scientific Notes of the Pedagogical Department*, 48. DOI: <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2021-48-02>.

14. Markova, S.M., Tsyplakova, S.A., Sedykh, C.P., Khizhnaya, A.V., & Filatova, O.N. (2020). Forecasting the Development of Professional Education. *Lecture Notes in Networks and System*, 91. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-32015-7_51

15. Banit, Y. (2019). Innovacijni tehnologiji fomyvannja pidpujemnuckoji kompetenynosti y fahovij pidgotovci

студентів – майбутніх економістів [*Innovative technologies for the formation of entrepreneurial competence in the professional training of students-future economists*]. *Gymanizacija navvchalno-vuhovnogo procesy - Humanization of the educational process*, 4(96). DOI: [https://doi.org/10.31865/2077-1827.4\(96\)2019.196181](https://doi.org/10.31865/2077-1827.4(96)2019.196181) [in Ukrainian]

16. Kopniak, K. (2020). Styktyno-fynkcionalna model formyvannja upravlinskoji kompetentnosti majbytnih ekonomistiv y procesi fahovoji pidgotovku [*Structural and functional model of formation of managerial competence of future economists in the process of professional training*]. *Naykovuj visnuk Yghorodskogo yniversutety - Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: "Pedagogy. Social work"*, 1(46). С. 54–58. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2020.46.54-58> [in Ukrainian].

17. Chernenko, N. I. (2021). Formyvannja profesijno vagluvuh jakostej yak bazovuj skladnuk pidgotovku majbytnih fahivciv ekonomichnoji galyzi [*Formation of professionally important qualities as a basic component of training future specialists in the economic field*]. DOI: <http://hdl.handle.net/123456789/5884> [in Ukrainian].

Вступ

Постановка проблеми. Професійна підготовка майбутнього економіста позиціонується як педагогічний процес, очікуваним результатом котрого є формування професійної компетентності фахівця. Професійна компетентність майбутніх економістів, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах, є важливою характеристикою професійної діяльності, що синтезує його інтегративні здібності, компетенції та особистісні якості. Останнім часом в національному освітньому просторі значна увага приділяється проблематиці формування професійної компетентності майбутніх економістів у контексті компетентнісного підходу.

При цьому актуалізується необхідність у формуванні іншомовного ділового спілкування, що визначається рівнем наявних компетенцій в усній та письмовій професійно-діловій комунікації. У зв'язку з цим, поняття професійної компетенції майбутніх економістів, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах, позиціонується як комплексна інтегративна характеристика, що являє собою систему знань, навичок, умінь, цінностей, а також особистісних якостей фахівця, на основі яких формуються він цілі діяльності та здатність реалізації професійно-соціальних функцій.

Необхідно зазначити, що ідентифікації функціональності структурних компонентів професійної компетентності майбутніх економістів на сьогодні присвячено недостатньо уваги. Більшість розвинених країн світової спільноти позиціонує пріоритетністю демократизацію та інформатизацію суспільства, що сприяє формуванню якісно нових підходів у сфері економічної освіти. Майбутні економісти мають ефективно працювати як у межах власної країни, так і в міжнародному глобальному середовищі. Для досягнення цієї мети освітня діяльність фахових економічних коледжів має базуватись на компетентнісних засадах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати аналітики наукових напрацювань соціологічного, педагогічного, культурологічного та економічного векторів сучасних досліджень свідчать про суттєвий інтерес до проблематики формування професійної компетентності зі сторони вчених. У період суспільно-економічної трансформації в Україні тематика набула особливої актуальності. Із різних наукових позицій досліджувана проблема та окремі її аспекти знайшли відображення у численних наукових дослідженнях. Зокрема, у сучасних напрацюваннях висвітлюються структурні елементи професійної компетентності майбутніх економістів, які

здобувають освіту у фахових економічних коледжах (Dzwigol, H., Dzwigol-Barosz, M., Miśkiewicz, R., & Kwilinski, A., 2020; Sinambela, E. A., Mardikaningsih, R., Arifin, S., & Ayu, H. D., 2020), вивчаються окремі види професійної компетентності (Reis, D.A., Fleury, A.L., & Carvalho, M.M., 2021) та соціокультурної компетенції (Bratianu, C., Hadad, S., & Bejinaru, R., 2020), досліджується культура професійного спілкування та комунікативної компетентності майбутніх спеціалістів фінансово-економічного профілю (Eizaguirre, A., García-Feijoo, M., & Laka, J., 2019), аналізується процес формування професійних якостей майбутніх менеджерів (Sebrián, G., Junyent, M., & Mulà, I., 2020). У той же час, окремими вченими проведено узагальнення проблематики формування структури професійної компетентності майбутніх економістів, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах (Baird, A.M., & Parayitam, S., 2019; Gorski, A., Ranf, E. Badea, D., Halmaghi, E., & Gorski, H., 2023), а в деяких нещодавніх напрацюваннях як пріоритет розвитку освітнього процесу позиціонується парадигма досліджуваного явища в контексті особистісної зрілості студентів економічних спеціальностей та залучення функціоналу міждисциплінарної інтеграції (Nikolova, M., & Cnossen, F., 2020). Концептуальні горизонти досліджуваної проблематики розширюються в напрацюваннях вчених (Hernandez-de-Menendez, M., Morales-Menendez, R., & Escobar, C.A., 2020), котрі займаються розробкою педагогічної моделі процесу формування професійної компетентності у майбутніх економістів на основі принципів комунікативної, міжкультурної, та інформативно-операційної комунікації.

Таким чином, більшість дослідників сучасності трактують формування професійної компетентності як ціннісну основу професійної діяльності майбутнього економіста. Водночас, питання функціональної

характеристики структурних компонентів формування професійної компетентності майбутніх економістів, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах, а також аналітика особливостей структурно-функціональної моделі процесу, здебільшого, залишаються поза увагою наукових напрацювань сучасних вчених або досліджені недостатньо, що актуалізує необхідність розширеного вивчення предмету даного дослідження.

Мета статті полягає в аналітиці функціональних особливостей та умов формування структурних компонентів професійної компетентності майбутніх економістів, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах.

Матеріали і методи досліджень

У процесі досягнення цілей дослідження було використано ряд загальнонаукових методів дослідження, зокрема, методи аналізу, синтезу, абстрагування, індукції та дедукції, конкретизації та формалізації, порівняння. Теоретико-методологічну базу даної статті формують актуальні публікації у фахових галузевих виданнях, посібники та монографії, матеріали наукових конференцій та дисертаційних досліджень, а також висновки теоретико-аналітичних та практичних напрацювань вчених сучасності.

Робота над дослідженням реалізовувалась на основі принципів комплексності та системності наукових досліджень. Такий підхід дав змогу проаналізувати об'єкт дослідження як цілісну систему, з низкою взаємозв'язків та взаємозалежностей.

Методи аналізу та синтезу були задіяні в процесі дослідження для виокремлення основних факторів формування сукупності структурних компонентів професійної компетентності майбутніх економістів.

Метод абстрагування було застосовано в процесі дослідження з метою виділення теоретичних узагальнень, ідентифікації основних категорій та понять, а також в ході формування висновків щодо пріоритетних векторів розвитку процесу формування педагогічної толерантності.

Індуктивний метод було застосовано в дослідженні в ході формування прогностичних напрямів розвитку досліджуваного процесу. Дедуктивний метод було застосовано в процесі роботи задля виокремлення напрямів формування інноваційної освітньої концепції в фахових економічних коледжах України.

Метод порівняння було задіяно в ході роботи задля ідентифікації специфічних рис сучасної інноваційної парадигми в секторі формування професійної компетентності у майбутніх економістів з залученням сучасного освітнього інструментарію, у порівнянні з традиційними підходами до підготовки фахівців фінансово-економічного спрямування.

Метод формалізації задіяно в процесі дослідження для ідентифікації пріоритетних векторів розвитку освітньої парадигми в напрямку формування професійної компетентності, а також з метою структуризації пріоритетів та принципів об'єкту дослідження.

Метод конкретизації було використано в ході роботи з метою доведення ефективності інноваційних можливостей сучасної методології освіти в процесі формування професійної компетентності майбутніх економістів, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах.

Результати та їх обговорення

У загальному розумінні, професійно компетентною визнається така робота фахівця, в якій його професійна діяльність реалізовується на достатньо високому рівні, характеризується відчутними результатами праці та реалізацією особистісного потенціалу. Необхідно зауважити, що, при цьому, компетентність фахівця визначається співвідношенням його професійних навичок та професійно-психологічних якостей. Компетентність передбачає наявність такого психологічного стану фахівця, що дозволяє самостійно діяти, володіючи здатністю й умінням виконувати певні трудові функції та відповідати за їх наслідки. Таким чином, можна стверджувати, що основна сутність

професійної компетентності полягає в рівні відповідності об'єктивного еталона професійної діяльності, закріпленого у нормативно-правовому полі, суб'єктивним можливостям особистості фахівця.

Необхідно зазначити, що у межах фаху економіста на рівень професійної компетентності значно впливають окремі структурно-функціональні складові компетентності, володіння якими, знуючи мірою, ідентифікує конкурентоспроможність сучасного фахівця (Dzwigol, H., Dzwigol-Barosz, M., Miśkiewicz, R., & Kwilinski, A., 2020; Sinambela, E. A., Mardikaningsih, R., Arifin, S., & Ayu, H. D., 2020).

Фах економіста належить до типу людина – знакова система, а тому тісно пов'язана з переробкою інформації. Серед основних психологічних вимог до людини професії такого типу позиціонуються хороша оперативна і механічна пам'ять, хороший розподіл уваги, точність сприйняття, здатність до тривалої концентрації уваги на знаковому матеріалі, а також наполегливість та логічне мислення. Всі ці якості вимагають зусиль щодо їх розвитку та вдосконалення у студентів в процесі здобуття освіти у фахових економічних коледжах.

Варто зауважити, що професійна компетентність економіста нерозривна із взаємодією та комунікацією з колегами, організацією спільної діяльності, що зумовлює необхідність розвивати у майбутніх економістів відповідних навичок. Очевидно, що структура поняття професійної компетентності майбутнього економіста є динамічним явищем і залежить від динаміки соціально-економічного розвитку та ринку праці (Nikolova, M., & Cnossen, F., 2020).

У загальному, серед основних структурних компонентів професійної компетентності можна виділити *мотиваційно-аксіологічний*, *когнітивно-операційний*, *комунікативно-інформаційний* та *рефлексивно-особистісний*. Важливим вважали проаналізувати зміст

виокремлених компонентів з точки розу змістовного наповнення компетентностей, які входять до складу означеної компетентності.

Так, операційна компетентність фахівця з питань економіки позиціонується як володіння предметною областю економічної діяльності, а також підготовленістю до реалізації вузькопрофільних завдань. Так, підготовка спеціаліста економічно-фінансового профілю передбачає засвоєння професійних знань та навичок у предметній області. В Україні вимоги до професійної компетентності фахівця економічного профілю закріплені відповідними стандартами вищої освіти: освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою.

Інформаційна компетентність ідентифікується рівнем володіння інформаційними технологіями. На сьогодні вміння ефективно опрацьовувати інформативні дані за посередництво інноваційних можливостей діджиталізації позиціонується як невід'ємна складова професійної компетентності майбутнього економіста. Адже від вичерпності інформація, конкретики та послідовності її передачі залежить якість прийнятих рішень та ефективність економічної діяльності.

Комунікативна компетентність, як складова загальної професійної компетенції майбутнього економіста, передбачає володіння технологіями ефективного усного та письмового спілкування різними мовами, вмінням розрізняти різні комунікативні ситуації та обирати найбільш сприятливі форми взаємодії і підходи до вирішення комунікативних проблем (Hernandez-de-Menendez, M., Morales-Menendez, R., & Escobar, S.A., 2020). Необхідно зацентувати увагу на факті, що підготовка спеціалістів економічного профілю з вільним володінням іноземною мовою на сьогодні є першочерговим пріоритетом освітнього процесу в фахових економічних коледжах. Навички оперативного та ефективного сприйняття та інтерпретації іншомовного

змістового контенту, з огляду на тенденцію глобальної цифровізації, наразі є фундаментальним фактором прийняття правильних управлінських рішень.

Таки чином, комунікативна компетентність фахівця-економіста нерозривно зв'язана із міжкультурною. Міжкультурна комунікація являє собою процес безпосередньої професійної взаємодії ділових культур. Саме тому майбутній економіст повинен володіти навичками налагодження контакту, з орієнтацією на національно-специфічні риси в процесі комунікативної взаємодії (Nikolova, M., & Snossen, F., 2020). При цьому, необхідною передумовою успішної міжкультурної компетенції є подолання проблеми розуміння, яка розглядається як на лінгвістичному, так і на соціокультурному рівні в контексті сприйняття партнера по комунікації.

З метою досягнення ефективності дослідження структурних компонентів професійної компетентності майбутніх економістів, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах, необхідно враховувати результати напрацювань науковців щодо ключових компетентностей. Необхідно зазначити, що багатофакторний процес розробки структури професійної компетентності зумовив існування розбіжностей у підходах до класифікації її структури.

Зокрема, одним з провідних підходів до розуміння професійної компетентності можна назвати концепцію її ідентифікації як системного явище, що об'єднує знання, уміння та навички, а також професійно значущі якості особистості фахівця, що забезпечують виконання ним власних професійних обов'язків (Abad-Segura, E., & González-Zamar, M., 2021). До того ж, специфічними індикаторами професійної компетентності є ціннісні орієнтації, мотиви діяльності, інтегровані культурні маркери.

Окремі вчені розглядають професійну компетентність як цілісну системну якість особистості, структурними елементами якої є професійно-змістовний, професійно-

діяльнісний та професійно-особистісний компоненти (Skakovska S., & Kotyk, O., 2020). Натомість, представники іншої наукової школи виділяють у структурі професійної компетентності комунікативну, регулятивну, інформаційну та інтеграційну компетентність, а деякі науковці називають складники професійної компетентності сферами, виокремлюючи серед них мотиваційно-теоретичну, практико-прикладну та дослідницько-рефлексивну (Dembitskaya, S., Kobylansky, A., & Pugach, S., 2021).

Деякі сучасні науковці ідентифікують серед основних груп компетентностей ті, що характеризують особистість, як суб'єкта життєдіяльності; компетентності щодо взаємодії з іншими людьми; компетентності, що відносяться до безпосередньої діяльності. Як переконують дослідники, ці компетенції характеризуються і мотиваційними, і смисловими відношеннями, а також регуляторними складовими, поряд з когнітивними складовими та досвідом (Markova, S.M., Tsyplakova, S.A., Sedykh, C.P., Khizhnaya, A.V., & Filatova, O.N., 2020; Banit, Y., 2019).

Серед сучасних підходів до структури професійної компетентності майбутніх економістів виділяється також компонентний підхід, що ідентифікує мотиваційно-вольову, функціональну, комунікативну і рефлексивну складові (Korpiak, K., 2020; Chernenko, N. I., 2021), що інтегруються в одне синтезоване утворення – комунікативно-функціональну компетентність, що є інтегративною якістю особистості фахівця-економіста.

Результати дослідження та проведена аналітика наукових підходів переконливо свідчать, що структура професійної компетентності фахівця з економіки повинна позиціонуватись як один із пріоритетних формувальних чинників професійної компетентності економістів. Запропонований підхід до формування структури професійної компетентності майбутніх економістів, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах,

гарантує належний прогностичний рівень їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Висновки

У результаті проведеного дослідження було визначено сутність професійної компетентності майбутніх фахівців з економіки. У ході роботи сформовано переконання, що пріоритетними напрямками національної політики щодо розвитку освітнього середовища в напрямку формування професійної компетентності майбутніх економістів позиціонується формування комунікаційної, міжкультурної та інформаційно-цифрової компетентностей, з врахуванням тенденції інтеграції освітнього простору до європейської спільноти.

В ході роботи встановлено, що професійна компетентність майбутніх фахівців з економіки позиціонується як важлива характеристика діяльності фахівця та основна його інтегративна якість, що є результатом синтезу професійних компетенцій та особистісних професійно важливих якостей.

Одержані результати дослідження дали можливість розробити базовий алгоритм формування структури професійної компетентності майбутніх економістів, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах. Запропонований синергічний підхід являє собою систему інноваційних методологічних підходів до освітнього процесу.

Перспективним напрямом майбутніх досліджень з окресленої тематики, з огляду на тенденцію глобалізації економічних процесів, вбачається розробка алгоритму формування іншомовної професійної комунікативної компетентності у майбутніх фахівців галузі.

Література

1. Dzwigol H., Dzwigol-Barosz M., Miśkiewicz R., Kwilinski A. Manager competency assessment model in the
-

conditions of industry 4.0. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*. 2020. №7(4). DOI:10.9770/jesi.2020.7.4(5).

2. Sinambela E. A., Mardikaningsih R., Arifin S., Ayu H. D. Development of Self Competence and Supervision to Achieve Professionalism. *Journal of Islamic Economics Perspectives*. 2020. №1(2). DOI: <https://doi.org/10.35719/jiep.v1i2.13>.

3. Reis D.A., Fleury A.L., Carvalho M.M. Consolidating core entrepreneurial competences: toward a meta-competence framework. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*. 2021. №27(1). DOI: <https://doi.org/10.1108/IJEBR-02-2020-0079>.

4. Bratianu C., Hadad S., Bejinaru R. Paradigm Shift in Business Education: A Competence-Based Approach. *Sustainability*. 2020. №12(4). DOI: <https://doi.org/10.3390/su12041348>.

5. Eizaguirre A., García-Feijoo M., Laka J. Defining Sustainability Core Competencies in Business and Management Studies Based on Multinational Stakeholders' Perceptions. *Sustainability*. 2019. №11(8). <https://doi.org/10.3390/su11082303>

6. Cebrián G., Junyent M., Mulà I. Competencies in Education for Sustainable Development: Emerging Teaching and Research Developments. *Sustainability*. 2020. №12(2). DOI: <https://doi.org/10.3390/su12020579>.

7. Baird A.M., Parayitam, S. Employers' ratings of importance of skills and competencies college graduates need to get hired: Evidence from the New England region of USA. *Education + Training*. 2019. №61(5). 622–634. DOI: <https://doi.org/10.1108/ET-12-2018-0250>.

8. Gorski, A., Ranf, E. Badea, D., Halmaghi, E., Gorski, H. Education for Sustainability – Some Bibliometric Insights. *Sustainability*. 2023. №15(20). DOI: <https://doi.org/10.3390/su152014916>.

9. Nikolova, M., Cnossen, F. What makes work meaningful and why economists should care about it. *Labour Economics*. 2020. №65. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2020.101847>.

10. Hernandez-de-Menendez, M., Morales-Menendez, R., Escobar, C.A. et al. Competencies for Industry 4.0. *Int J Interact Des Manuf.* 2020. №14. 1511–1524. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12008-020-00716-2>.

11. Abad-Segura, E., González-Zamar, M. Sustainable economic development in higher education institutions: A global analysis within the SDGs framework. *Journal of Cleaner Production.* 2021. №294. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.126133>.

12. Skakovska S., Kotyk, O. FEATURES OF THE PROFESSIONAL COMPETENCE FORMATION OF FUTURE FINANCIERS IN THE UNIVERSITY. *Economic sciences.* 2020. №4(9). DOI: <https://doi.org/10.31713/ve4202031>.

13. Dembitskaya, S., Kobylyansky, A., Pugach, S. Formation of professional competence of future specialists of economic specialties in ZVO. *Scientific Notes of the Pedagogical Department.* 2021. №48. DOI: <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2021-48-02>.

14. Markova S.M., Tsyplakova, S.A., Sedykh, C.P., Khizhnaya, A.V., Filatova, O.N. Forecasting the Development of Professional Education. 2019. *Lecture Notes in Networks and System.* 2020. №91. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-32015-7_51.

15. Баніт Ю. Інноваційні технології формування підприємницької компетентності у фаховій підготовці студентів–майбутніх економістів. *Гуманізація навчально-виховного процесу.* 2019. №4(96). DOI: [https://doi.org/10.31865/2077-1827.4\(96\)2019.196181](https://doi.org/10.31865/2077-1827.4(96)2019.196181).

16. Корніак К. Структурно-функціональна модель формування управлінської компетентності майбутніх економістів у процесі фахової підготовки. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота».* 2020. №1(46). С. 54–58. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2020.46.54-58>.

17. Черненко Н. І. Формування професійно важливих якостей як базовий складник підготовки майбутніх фахівців економічної галузі. 2021. <http://hdl.handle.net/123456789/5884>.

Ткаченко П.О.

Структурні компоненти професійної компетентності майбутніх економістів, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах

Анотація

У статті розглядається проблематика формування професійної компетентності майбутніх спеціалістів економічних спеціальностей, які здобувають освіту у фахових економічних коледжах. Актуальність поточного дослідження полягає в тому, що динаміка традиційного методологічного підходу у освітньому процесі, з огляду на глобальні світові тенденції, зумовлює пріоритетність орієнтації на компетентнісний підхід та вимагає деталізованої розробки змісту поняття компетентності майбутніх фахівців економічних спеціальностей. **Метою статті** є визначення структури професійної компетентності майбутніх фахівців-економістів та особливостей її формування у освітньому просторі фахових економічних коледжів. В процесі дослідження використовувались загальні **методи дослідження**, такі як узагальнення, порівняння, систематизація та абстрагування, аналіз, синтез, конкретизація. Результати. Обґрунтовано структуру професійної компетентності майбутніх фахівців економічних спеціальностей, яка об'єднує професійний та особистісний складники. Виокремлено вектори удосконалення навчального процесу, що мають на меті формування у майбутніх фахівців економічних спеціальностей інформаційно-цифрової, комунікаційної та міжкультурної компетентності, як важливої складової їх загального професіоналізму. У статті встановлено, що необхідність актуалізації явища професійної компетентності зумовлена специфічними вимогами до професійних значущих якостей фахівця-економіста, що характеризуються специфічним змістом та конкретизованою спрямованістю професійної діяльності. **Висновки.** У процесі дослідження з'ясовано, що одним із перспективних напрямів освітнього процесу позиціонується на сьогодні формування особистісних якостей майбутнього фахівця, у тому числі, його цифрової грамотності, логічного мислення та

навичок міжнародної комунікації. Виявлено, що подальші дослідження потребують визначення та обґрунтування психолого-педагогічних умов реалізації моделі формування професійної компетентності студентів економічних спеціальностей професійно-технічного навчання вищих навчальних закладів. Окрім того, охарактеризовано базові засади реалізації та розвитку міждисциплінарної інтеграції освітнього процесу. Перспективним напрямом майбутніх досліджень з окресленої тематики вбачається розробка алгоритму формування іншомовної професійної комунікативної компетентності у майбутніх фахівців галузі.

Ключові слова: професійна підготовка, студенти, професійна компетентність, цифровізація, освітній процес, інтеграційні процеси.